

**UZASADNIENIE
DO PROJEKTU UCHWAŁY
W SPRAWIE OKREŚLENIA ZASAD UDZIELANIA DOTACJI CELOWYCH
NA DOFINANSOWANIE KOSZTÓW INWESTYCJI Z ZAKRESU OCHRONY
ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ, REALIZOWANYCH NA
TERENIE GMINY CIESZYN.**

Na terenie Cieszyna system dofinansowania z budżetu miasta inwestycji realizowanych przez osoby fizyczne (i inne podmioty) w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej funkcjonuje od roku 1996. Podstawą formalnoprawną udzielania tego rodzaju finansowego wsparcia przez samorząd gminny jest art. 403 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r., poz. 1219), który m.in.:

- stanowi, iż finansowanie polega na udzielaniu dotacji celowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.);
- przyznaje radzie gminy kompetencje w zakresie określenia (w drodze uchwały) zasad udzielania dotacji celowej, obejmujących w szczególności kryteria wyboru inwestycji do finansowania lub dofinansowania oraz tryb postępowania w sprawie udzielania dotacji i sposób jej rozliczania;
- określa (w sposób jednoznaczny, tzn. bez możliwości modyfikacji przez radę gminy) krąg podmiotów uprawnionych do otrzymania finansowania lub dofinansowania kosztów inwestycji (podmioty te zostały wskazane w § 2 ust. 1 projektu uchwały);
- wskazuje, że udzielenie dotacji celowej następuje na podstawie umowy zawartej przez gminę, a w przypadku gdy dotacja stanowi pomoc publiczną lub pomoc de minimis jej udzielenie następuje z uwzględnieniem warunków dopuszczalności tej pomocy określonych w przepisach prawa Unii Europejskiej.

Kryteria i tryb przyznawania oraz rozliczania dotacji w ostatnich latach określała uchwała Nr XII/85/15 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowych na dofinansowanie kosztów inwestycji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, realizowanych na terenie Gminy Cieszyn (Dz. U. Woj. Śl. z 2015 r., poz. 3692 z późn. zm., a która została przez Radę Miejską Cieszyna uchylona uchwałą Nr XIX/214/20 z dnia 25 czerwca 2020 r.). Dotychczas dotacje celowe z budżetu miasta udzielane były na realizację przedsięwzięć polegających na:

- modernizacji systemów ogrzewania mieszkań i budynków mieszkalnych;
- wykonywaniu podłączeń budynków do sieci kanalizacji sanitarnej lub budowy przydomowych oczyszczalni ścieków;
- likwidacji wyrobów zawierających azbest.

Z uwagi na nowe wyzwania przed jakimi staje samorząd gminny, dotyczące m.in. kwestii podejmowania i wspierania inicjatyw polegających na retencji wody opadowej, a także konieczność uwzględnienia w realizowanych działaniach efektów funkcjonowania innych (niż samorządowe) programów dotacyjnych korzystających ze środków publicznych, w szczególności programu „Czyste Powietrze”, w ocenie Burmistrza Miasta Cieszyna niezbędne stało się opracowanie nowych zasad udzielania finansowego wsparcia do inwestycji proekologicznych z budżetu miasta, a przede wszystkim zmodyfikowanie zakresu dotowanych przedsięwzięć. Mając na uwadze powyższe, opracowany został projekt nowej uchwały Rady Miejskiej Cieszyna w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowych

na dofinansowanie kosztów inwestycji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, realizowanych na terenie Gminy Cieszyn.

Do najistotniejszych zmiany zaproponowanych w przedłożonym projekcie – w odniesieniu do dotychczas obowiązujących rozwiązań – należą w szczególności:

- a. wprowadzenie zapisów umożliwiających udzielanie z budżetu miasta dotacji do działań podejmowanych w zakresie retencji wód opadowych (§ 1 ust. 1 pkt 3 oraz rozdział 4 projektu uchwały), a polegających na zakupie i montażu gotowych zbiorników do gromadzenia deszczówki, budowy takich zbiorników/urządzeń lub stosownej adaptacji na ten cel np. wyłączonych z eksploatacji osadników na nieczystości ciekłe;
- b. rezygnacja z udzielania dotacji celowych do likwidacji wyrobów zawierających azbest. Od 2017 r. Gmina Cieszyn pozyskuje środki finansowe na ten cel z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach (dalej WFOŚ), będąc pośrednikiem w przekazaniu środków beneficjentom (w niewielkim zakresie Gmina wspiera dotacjobiorców środkami z budżetu miasta). Mając na uwadze zaproponowane zapisy dotyczące unikania podwójnego finansowania realizowanych inwestycji ze środków publicznych (pkt c poniżej oraz § 1 ust. 3 projektu uchwały), za racjonalne uznano wycofanie się z tego zakresu dofinansowania z wykorzystaniem środków budżetowych Gminy Cieszyn, przy jednoczesnym dalszym pozyskiwaniu na ten cel dotacji z WFOŚ;
- c. wprowadzenie zakazu podwójnego dofinansowania ze źródeł wykorzystujących środki publiczne (np. z dotacji gminnej oraz ze środków programu „Czyste Powietrze”) tożsamego zakresu inwestycji (§ 1 ust. 3 projektu uchwały). Podobne rozwiązanie obowiązuje aktualnie w programie „Czyste Powietrze” (oraz w części uchwał regulujących zasady udzielania dotacji podejmowanych w ostatnim czasie przez rady gmin) i jest zgodne z zasadą racjonalności wydatkowania środków publicznych. Należy przy tym zwrócić uwagę, że zaproponowany w projekcie uchwały zakaz podwójnego dofinansowania został sformułowany w taki sposób, aby osoby realizujące przedsięwzięcia proekologiczne nadal mogły łączyć dofinansowanie z różnych źródeł, np. z dotacji gminnej finansując zakup kotła gazowego, a z programu „Czyste Powietrze” – prace związane z termomodernizacją budynku mieszkalnego, w którym kocioł ten ma zostać zainstalowany;
- d. wykreślenie możliwości udzielenia dofinansowania do zakupu pieca/kotła na paliwo stałe (węgiel, pelet), który jest najmniej efektywnym pod względem ekologicznym systemem ogrzewania mieszkań i budynków. Należy przy tym podkreślić, że osoby zainteresowane mogą nadal korzystać z dotacji do zakupu pieców/kotłów węglowych udzielanych w ramach programu „Czyste Powietrze”;
- e. zwiększenie kwot dotacji, zwłaszcza w odniesieniu do modernizacji systemów grzewczych (§ 5 projektu uchwały), np. maksymalny limit kwoty dofinansowania w przypadku zakupu pieca gazowego zwiększono z dotychczasowych 4 000,00 zł do 6 000,00 zł, natomiast w przypadku zainstalowania urządzeń wykorzystujących alternatywne źródła energii – z 5 000,00 zł do 10 000,00 zł;
- f. wprowadzeniu nowego, podstawowego terminu składania wniosków – do dnia 15 listopada roku poprzedzającego rok realizacji dotowanych inwestycji (§ 11 ust. 1 projektu uchwały), zamiast dotychczas obowiązującego – do dnia 30 września. Rozwiązanie to pozwoli na znaczące skrócenie okresu pomiędzy złożeniem wniosków przez zainteresowanych, a ich formalnym rozpatrzeniem, co ma miejsce po podjęciu przez Radę Miejską Cieszyna uchwały budżetowej. Z punktu widzenia wnioskodawców takie rozwiązanie jest bardziej racjonalne.

Pozostałe zmiany wprowadzone w zapisach przedłożonego projektu uchwały mają charakter przede wszystkim stylistyczny i porządkowy.

Należy zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 403 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska podmiotami, które mogą otrzymać dotację z budżetu miasta są również przedsiębiorcy (którymi w świetle obowiązujących przepisów są także rolnicy, czyli osoby prowadzące działalność w zakresie podstawowej produkcji produktów rolnych lub w sektorach rybołówstwa). Tym samym dotacje udzielone na podstawie przedmiotowej uchwały stanowią mogą pomoc de minimis dla przedsiębiorców i rolników, do której zastosowanie mają przepisy ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r., poz. 708). W art. 7 tejże ustawy nałożony został obowiązek zgłoszenia projektu programu pomocowego (w tym również projektu aktu prawa miejscowego) przewidującego udzielanie pomocy de minimis Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (ust. 3) i ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa w przypadku pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie (ust. 3a). Zarówno Prezes UOKiK, jak i minister mają 14 dni na przedstawienie zastrzeżeń dotyczących przejrzystości zasad udzielania pomocy. Niniejszy projekt uchwały został zgłoszony zgodnie z obowiązującymi przepisami, a w ustawowym terminie 14 dni otrzymano następujące odpowiedzi:

- UOKiK drogą mailową poinformował w dniu 22 czerwca 2020 r., że „Prezes UOKiK nie zgłasza zastrzeżeń do przedmiotowego projektu uchwały”;
- Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi pismem z dnia 19 czerwca 2020 r. zaproponował wprowadzenie do projektu uchwały następujących zmian:
 - dodania w treści § 2 ust. 2 zapisu o rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 9, z późn. zm.) oraz o rozporządzeniu Komisji (UE) nr 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rybołówstwa i akwakultury (Dz. U. UE L 190 z 28.06.2014, str. 45);
 - wstawienia w § 11 ust. 5 pkt 2 po wyrazach „działalność gospodarczą” sformułowania „w tym działalność w zakresie rolnictwa lub rybołówstwa”;
 - dodania w § 11 ust. 5 pkt 2 lit. b zapisu o rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2010 r. w sprawie informacji składanych przez podmioty ubiegające się o pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie (Dz. U. z 2010 r. Nr 121, poz. 810).

Powyższe propozycje Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zostały uwzględnione w treści omawianego projektu uchwały.